

Imovinska informacija broj 3- Daljne Upute za Podnositelje Zahtjeva Koji Traze Povrat u Posjed Stana u Federaciji Bosne i Hercegovine

U aprili/travnju 1998. godine stupili su na snagu novi imovinski i stambeni zakoni u Federaciji. (Detaljnije informacije se nalaze u "Informaciji o imovinskim pitanjima" [broj 1.](#) i [broj 2.](#)). Ovim zakonima je ustanovljena procedura za podnosenje zahtjeva za povrat stanova koji su 30. aprila/travnja 1991. godine proglašeni napustenima. U skladu sa procedurom, od podnositelja zahtjeva se trazi da podnesu zahtjev kod općinskog organa za stambene poslove u mjestu gdje se stan nalazi (ili, ako je stan u Sarajevu onda se zahtjev podnosi kod kantonalnih organa u nadležnoj općini). Zahtjevi za stanove u drustvenom vlasništvu moraju biti podneseni do 4. oktobra/listopada 1998. godine (međutim, ne postoji rok za podnosenje zahtjeva za povrat privatne imovine).

Mnogi podnositelji zahtjeva koji su podnijeli zahtjev kod općinskih organa nisu dobili odluku u zakonom propisanom roku od 35 dana. Neki od njih su dobili odluku i zele je osporiti. Neki ljudi opet, zbog niza razloga nisu bili u mogućnosti podnijeti zahtjev. Potom, mnogi ljudi su se suočili sa problemima pri podnosenju zahtjeva na područjima sirom Federacije, нарочито u odlaganju donesenja odluka. Međunarodna zajednica intervenira kako bi se osiguralo da ovi problemi budu tretirani od strane odgovornih organa vlasti. Postoji nuda da će se ovim intervencijama biti otklonjeni mnogi postojeći nedostatci u provedbi zakona. U slučaju kada proces donesenja odluke na općinskoj razini nije zadovoljavajući,

trebate, ipak, biti svjesni daljnih koraka koje mozete poduzeti. Mogucnosti opisane u dalnjem tekstu nisu iskljucive, no mozda biste zeljeli koristiti jednu ili vise njih prilikom iznalazenja pravnog lijeka.

1. Podnosenje zalbe kantonalnim organima vlasti

Ako ste od općine dobili nezadovoljavajuću odluku, onda imate pravo podnijeti zalbu protiv te odluke. Mnogi zahtjevi podneseni kod općine nisu riješeni u zakonom predvidenom roku od 30 dana. Ipak, odluke donesene nakon ovog roka su jos uvijek valjane. U skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napustenim stanovima sve zalbe protiv odluke moraju biti podnesene kantonalnom ministarstvu nadležnom za stambena pitanja u roku od 15 dana, od dana primitka odluke. Ako trebate pomoc prilikom podnosenja zalbe, onda trazite savjet od pravnika ili centra za pravnu pomoc.

2. Podnosenje zahtjeva kod CRPC-a

Komisija za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica (CRPC) utemeljena je u skladu sa Daytonskim mirovnim sporazumom kao medunarodno tijelo ciji je mandat da prima i odluci o imovinskim zahtjevima. Novi zakoni, narocito naglasavaju da CRPC ima moć da donosi konacne i pravno obavezujuće odluke o zahtjevima za stanarska prava. Za osobe koje nisu u mogućnosti dobiti pomoc putem lokalnih organa, Komisija onda predstavlja drugostepeni organ i mehanizam podrške.

Slijedeće stavke objasnjavaju u kojim slučajevima CRPC prihvaca i odluci o zahtjevima za stanove u drustvenom vlasništvu koji se nalaze u Federaciji. CRPC, također, prihvata zahtjeve za stanove u drustvenom vlasništvu koji se nalaze u Republici Srpskoj, ali ne donosi odluke po zahtjevima prije nego što se usvoje novi imovinski zakoni u Republici Srpskoj.

Ako ste prije rata u Federaciji bili nositelj stanarskog

prava, onda imate pravo podnijeti zahtjev u CRPC-u kao drugostepenom organu. To znači, ako prethodno uopće niste podnijeli zahtjev, prije nego što se obratite CRPC-u morate PRVO pokušati podnijeti zahtjev kod nadležnih općinskih organa za stambene poslove, slijedeci proceduru propisanu zakonom. Obrazci zahtjeva i uputstva su dostupna u svim općinskim uredima za stambene poslove na području Federacije, kao i u svim CRPC, OHR, UNHCR I UN/IPTF uredima sirom Bosne i Hercegovine.

Ako niste u mogućnosti osobno podnijeti zahtjev nadležnom općinskom organu, onda koristeci preporucenu postansku posiljku uputite vas zahtjev nadležnom općinskom organu na području gdje se vas stan nalazi. Bilo bi preporučljivo poslati zahtjev sa teritorija Federacije, ali ako to nije moguce, možete ga poslati iz bilo koje poste u BiH ili inostranstvu. Morate osigurati potvrdu o preporučenoj posiljci. Pobrinite se da potvrda sadrži datum i kratak opis zahtjeva i popis dokumenata koje ste prilozili uz zahtjev.

Nakon što ste pokušali (postom ili osobno) podnijeti zahtjev u općini kao prvostepenom organu, imate pravo podnijeti zahtjev CRPC-u u sljedećim slučajevima:

- ako ste ulozili određeni napor da podnesete zahtjev kod nadležnog općinskog organa, a u tome bili sprijeceni. Možete to dokazati pokazujuci da ste preporučenom posiljkom podnijeli zahtjev kod općinskog organa (poslatom iz jednog od entiteta ili inostranstva), ali niste dobili odluku u roku od 45 dana (ovaj rok je određen pravilima CRPC-a, i nije spomenut u zakonu);
- ako ste osobno podnijeli zahtjev općinskom organu, a niste dobili odluku u roku od 45 dana; ili
- ako ste primili odluku od strane općinskog organa

- a njome niste zadovoljni;
- ako ste ulozili zalbu kantonu kao sto je i propisano zakonom, a niste uopce dobili odluku (ili ste primili odgovor na zalbu, a niste zadovoljni).

Zahtjev za stanarsko pravo kod CRPC-a morate osobno podnijeti. Sto znači, zahtjev podnosi nositelj stanarskog prava ili član njegovog/njenog porodicnog domaćinstva ili ovalstveni predstavnik (koji ima valjanu punomoc). Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem regionalnom uredu CRPC-a, u Bosni i Hercegovini ili u uredima u inostranstvu. (1) Dakle možete podnijeti zahtjev u bilo kojem uredu CRPC-a, bez obzira gdje se vasa imovina nalazi.

Ako želite uloziti zalbu kantonu (vidi gore), onda zahtjev CRPC-u možete podnijeti ili u isto vrijeme kad i kantonu, ili nakon podnosenja zahtjeva u samom kantonu. Ako ste ranije podnijeli zahtjev kod CRPC-a za stan na području Federacije, nije neophodno ponovno podnosići zahtjev CRPC-u. CRPC će blagovremeno donijeti odluku. Zahtjev podnesen CRPC-u se smatra valjanim zahtjevom i podnesen u roku propisanom Federalnim zakonom.

3. Druge mogućnosti

Zakon o upravnom postupku omogućava ljudima da poduzmu korake u slučajevima gdje lokalne vlasti ili zvanici nisu ispunili svoje dužnosti u skladu sa zakonom. Između ostalog, ako niste dobili odluku u zakonom određenom roku, ili je doslo do nekorektnog postupanja u vasem slučaju, mogu se primjeniti navedene odredbe. Ako u vasem slučaju želite koristiti ove odredbe, onda potrazite pravni savjet.

Za daljne informacije za stanarsko pravo molimo obratite se jednom od centara za pravnu pomoc ili nekoj od međunarodnih organizacija (OHR, UNHCR, OSCE, UNMIBiH) ili Komisiji za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i

izbjeglica (CRPC), ili potrazite informaciju u jednoj od brosura izdatih od strane navedenih organizacija.

---

1. CRPC je izdala zasebne brosure o procedurama CRPC-a. Regionalni uredi CRPC-a nalaze se u: Sarajevu tel. 387 71 615 808, Mostaru tel. 387 88 322 553, Lukavici tel. 381 71 672 008, Tuzli tel. 387 75 239 560, Banja Luka tel. 387 58 47 718, Brckom tel. 387 76 205 572. Crnoj Gori FRJ tel. 381 81 622 380. Njemacka u Berlinu tel. 49 30 397 33 727. U Norveskoj tel. 800 410 42.